

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : . . . 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : . . . 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Pașajul Român, Nr. 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia : Se va adresa la *AGENCE LIBRE*, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE :

Liniu mică pe pagina IV 30 banî
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile neștampilate se refuză. — Articoll nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARUL STREINE.

Triest, 1 Octobere.

Holera din Italia scade ; în ultimele 24 ore au fost în toată Sicilia cu Messina numai 59 cazuri și 31 morți. Statistica oficială evaluează numărul cazurilor de holera în Messina, de la izbucnirea epidemiei până la 25 Septembrie 1888 cu 588 morți ; se zice însă că țifra adevărată e de 5 ori mai mare. În Roma au fost, de la 19 până la 25 Septembrie 80 cazuri cu 42 morți.

Paris, 1 Octobere.

Schnaebele junior a fost grațiat și liberat. Promiterea spontană a unei despăgubiri veduvei Bignon face impresia cea mai bună ; Wangen a renunțat. Se zice că împăratul Wilhelm ar fi luat inițiativa pentru această măsură ; el ar fi telegrafiat și la Friedrichsruhe, că dorește o ameliorare în raporturile autorităților de la graniță. Declarația ambasadorului german Münster către Flourens sună : «Guvernul meu, înainte de a lua cunoștință de raportul francez, promise o despăgubire pentru veduva lui Bignon ; Kauffmann va fi dat în judecată. Spre a evita or- ce aparență de ingerință asupra hotărârii, guvernul imperial amână discutarea punctului dreptului internațional și fixarea sumei indemnitații până după sentință.»

Berlin, 1 Octobere.

Conflictul de la graniță e ca și aplanat definitiv. Aceasta se datorește mai mult inițiativa împăratului, care a dat ordin lui Bismark să se evite prelungirea conflictului și să se admită versiunea franceză ; ca incidentul să a petrecut pe teritoriul francez, și să se părasească versiunea germană.—Presa din Berlin nu e tocmai mulțumită cu aceasta. *Kreuzzeitung* deplânge indulgența Germaniei, care n'ar fi la loc față cu amenințările și pretențiile nerușinate ale foilor franceze.

Paris, 1 Octobere.

În chestiunea bulgară a început să se ivească o nouă idee în discuțiile diplomatice, adică o comisiune internațională să se trimească la Sofia, care să ia frâiele guvernului în mână, iar prințul Ferdinand să întreprindă o călătorie pe la Curțile europene. Aceasta comisiune ar fi în poziție să constate dorințele poporului bulgar, arătate fără silă, și a face să se procedă la alegerea prințului în mod legal. Prințul ales — poate însuși prințul Ferdinand — va avea să primească domnia de la comisiune. Acest procedeu n'ar fi fără precedent, căci o comisiune analoagă a regulat la 1879 a facerii Rumeliilor orientale și procedura ar corespunde spiritului tractatului de Berlin. În cercurile politice din Paris se crede, că chestiunea comisiunii internaționale va deveni în curând obiectul negocierilor diplomatice.

Paris, 1 Octobere.

Primarul din Petersburg Sihacev a vizitat azi consiliul comunal din Paris. Vice-președintele l'a salutată zicând : Parisul nu poate uita repețitele manifestări de simpatie ale Rusiei pentru Franța. Aceste simpatii s'au născut în Petersburg, Parisul Nordului, unde ideile de înfrățire a popoarelor sunt așa de vii. Vice președintele a rugat pe primar să transmită națiunii ruse expresia sentimentelor frățești ale Parisului, ce sunt și ale Franței înțregi. Primarul a mulțumit zicând, că simpatia e reciprocă și că densus va transmite colegilor săi expresiunea sentimentelor Parisului.

Epinal, 30 Septembrie.

D. Ferry a ținut un discurs, în care a zis despre manifestul comitetului de Paris : Republica întemeiată de 17 ani a primit manifestul cu o indiferență desprețuitoare, guvernul nu se teme de pretendenți și republica crede că e o onoare pentru ea de a lăsa dușmanilor deplină libertate de atac. Negreșit că manifestul va servi de pretext pentru un asalt contra cabinetului ; poate și căl-va republican se vor folosi de ocazie spre a trece în altă tabără. Dacă va izbucni o criză, e sigur că soluțiunea va fi grea. Atunci să fim gata pentru or- ce eventualități. Însă din fericire veghează alian-

republicanilor, cari sunt gata să ție piept tuturor asalturilor monarhiștilor și intransigenților în momentul, când patria reclamă armistițiul tuturor divergenților de opinii. Intransigenții din Paris și Commis Voiegers nu seamănă decât calomnie și ură contra celor mai buni servitori ai republicei, dar ei nu vor fi luați în seamă de bunul simț al populațiunii vosge de la granița extremă, care știe, că cel mai mare dușman al patriotizmului este astăzi spiritul de deshinare.

București, 22 Septembrie 1887

De la cei ce stăpânesc țara, nu ne putem aștepta la începerea unei vieți constituționale normale.

Îndelunga lor stare la guvernământ ne-a dovedit îndestul că ei sunt incapabili de a inaugura ceea ce eră nouă, indicată solemn de către însuși Soveranul țării. Nedostoincipia lor, probată prin fapte, se explică prin lipsa de cultură politică și prin deprinderea de a trăi comod din exploatarea Statului.

Și de unde să aibă cultură politică, niște oameni crescuiți în frazeologia turbulentă a agitatorilor de mase? Luați pe mai toți matadorii colectivității și cercetați unde și cum și-au făcut educația politică. — Pe cei de prin județe, o să-i găsiți niște îndrăzneții de răspântie, cari grație unei cutezanțe nebune au ajuns stăpânii orașelor. Mai tot așa o să-i găsiți și pe cei din capitala țării, cu prea puține excepțiuni, cari și desește sunt departe de a reprezenta niște valori politice reale. Cât timp a trăit Rosetti, acesta știa unde merge, însuflețea pe cei de prin prejur și-i împingea la acțiuni, pe cari densus le putea utiliza în profitul unor idei de Stat. Cu moartea lui Rosetti au dispărut și ideile din ceata rămasă colectivităților.

Dar dacă cultura politică ține la un nivel înjosit pe cei ce ne stăpânesc, nu tot așa sunt densus când e vorba de exploatarea Statului în profit individual. Aci au făcut densus niște progrese foarte mari. Nu e deputat sau senator din majoritate, care să nu aibă motiv de câștig personal, pentru a susține pe guvern. Unu o arendă păsuată, altul întreprinderi bănoase, altul samsarlicul în afacerea alegătorilor cu Statul, căl-va foloase budgetare, pentru ei or neamurile lor. M'ăș prinde, dacă s'ar găsi unu sau doi, cari să sprijinească guvernul din convingere cu totul desinteresată. Pe aceștia, dacă i-am întreba, de ce susțin cărmuirea de astăzi, de sigur că ne-ar da un răspuns neghiob or nu ne-ar putea da nici un răspuns.

Cât despre țară, la spatele căreia se pun tot-d'auna speculații regimului când sunt încolțiți, i-am ruga s'o lase în pace. Biata țară nu-i cunoaște bine și nici nu este lăsată să-i judece. La alegeri, toată formidabila mașină administrativă, polițienească și judecătorească, ajutată de creditul agricol, de creditul funciar rural și urban, de Bancă și de felurile monopoluri, întărită apoi chiar cu forța brutală și cu falsificările cele mai îndrăznețe, — întreagă această mașină este pusă în mișcare spre a amăgi, spre a corupe, spre a intimidă, spre a ruina, prizoni și

chiar schilodi, numai spre a smulge o majoritate parlamentară. Țara e prea slabă pentru a putea rezista în aceste condițiuni. De aceea nu trebuie luată ca autoritate. Când ar fi lăsată liberă, atunci am rămânea fără cuvânt toți cei ce credem în regimul reprezentativ. Până atunci însă, caută să zicem tuturor cari ne pun votul țării înainte, că sunt niște falsificatori cari ia în deșert numele țării.

Cunoscând dară necapacitatea lor politică, precum și deprinderile vulgare de rapacitate și de traiu din spinarea averii publice a celor ce constituiesc colectivitatea, nu ne putem aștepta nici la respectul constituționalismului, nici la organizarea sănătoasă a Statului de la densus.

Această cunoștință ne-o dă, prin miile de dovezi, lunga lor stare la putere. Cum o să credem, că ei mai pot inaugura era anunțată de Soveran? Prin ce acte încercat-au densus a dovedi tendința de a inaugura această eră?

Dar dacă colectivitatea este așa de subredă din ast punct ei privire, o să-i tăgăduim forța ei materială, isvorită din stăpânirea de fapt, din sistemul nostru administrativ și din lipsa de or- ce scrupul, care caracterizează pe bașibuzucii regimului.

Cu această forță este greu de luptat. Să nu și facă iluzie cei ce vor intra în lupta electorală. Pentru a putea să doborî colectivitatea, care nu respectă nimic, trebuie desfășurată o energie prodigioasă, împrejurul unui drapel care să pasioneze masele.

SERVICIUL TELEGRAFIC AL ROMÂNIEI LIBERE

Constantinopol, 3 Octobere.

Sultanul a întâlnit vineri la Salamlık un grup de călători unguri. Împlu de favoruri și le permise să vadă toate părțile palatului care de ordinare este oprit streinilor. Majestatea sa le va da mâine un banquet.

Pesta, 3 Octobere.

Pester Lloyd declară că întredederea d-lui Crispi cu principele de Bismarck are consimțământul Austriei.

Berlin, 3 Octobere

D. de Lamnay, ambasadorul Italiei la Berlin, a plecat la Friedrichsruhe.

Roma, 3 Octobere

Sorgintele franceze repetă că mediațiunea principelui de Bismarck între Vatican și Quirinal ar fi cauza călătoriei d-lui Crispi la Friedrichsruhe.

Organul ministerial zice că scopul acestei călătorii este pacea iar nu războiul.

Constantinopol, 3 Octobere.

Se zice că Poarta ar fi primit de la Shakir pașa, ministrul Turciei la Petersburg, răspunsul ce l'ar fi dat Rusia noiei turcești.

Athens, 3 Octobere.

Peridonn pașa, ministrul Turciei a fost victima unui atentat urmat de moarte.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

INCHIDEȚI PRAVALIILE !

Poliția a dat poruncă ca toate prăvăliile să fie închise, Dumineca și sârbătoarea de dimineață.

Din ce pricină ?

Ca să meargă mai bine comerțul ? Nu cred. Cum dracu o să vinzi, când stai cu prăvălia închisă.

Fi-va ordinea publică primejduită ? Nu ved. Cum ar fi un pericol pentru societate, dacă ai face și Dumineca ceea ce faci toată săptămâna ? Altul e motivul.

D. Moruzi e pravoslavnic, și când a auzit că Mitropolitul, pentru cinstea sfintei Biserici, a dorit această măsură, numaidecât a dat poruncă să se închidă prăvăliile, pe vremea liturghiei.

— Negustorii să meargă la biserică nu să măsoare cu cotul, a poruncit polițaiul răscucindu-și mustăcioara. Cumpărătorii să meargă să se miruiască, că au vreme și de țîrg.

Ordonanța este isvorită din cel mai curat simțiment religios. Notă bună pentru d. Moruzi. Dacă n'o intra și-acum în raiu cu pătura în cap, apoi sfântu Petre este un ingrat.

Dar să lăsăm gluma. Cu măsurii polițienești, cred cei ce le-au dictat, că are să se deștepte simțimintul religios ? Se ved cât de colo că nici idee n'au de ce este religia și prin ce mijloace se hrănește credința.

Inchiderea prăvăliilor poate să aducă neajunsuri negustorilor, cari desult de amărîți sunt pe vremurile ce curg. Tarifal autonom și criza financiară i-a prăpădit pe mulți. Mai închideți și prăvăliile, tocmai când muncitorul are vreme să și cumpere una alta.

Inchiderea prăvăliilor nu va aduce pe nimeni la biserică. Cine nu vine la biserică, nu e din pricina prăvăliilor că nu vine. Cauza e în altă parte : în scăderea bisericeii și în conștiința individului.

Eu nu sunt negustor, nici nu mă duc Dumineca prin lipscani. Mă scold de dimineață și tot nu mă duc la biserică.

De ce m'ăș duce ? Ca să ved un spectacol fără artă ? Ca să aud o intonare monotonă și gâlgăită ?

Ca să ascult o citanie fără înțeles ? Cine crede că prin aceasta se desvoltă simțimintul religios, se înșală.

Eu aștept de la amvon, de la predica unor oameni culți și de talent, de la faptele generoase ale celor ce poartă rasa, ridicarea Bisericeii și hrănirea simțimintului religios.

Cu practicile actuale nu se ajunge la acest scop. Mai puțin încă cu ordonanțele polițienești.

Inchipuți-vă că d. Radu Mihailu ar da poruncă ca toți creștinii din Capitală să se spovedească în cele 4 posturi, sub pedeapsă de 5 lei amendă în profitul Mitropoliei și al Poliției.

Măsura ar fi și ridiculă și odioasă.

Pe drumul așa merge poliția cu închiderea prăvăliilor. Mai mult încă ea păgubește pe negustori.

Nu mai lipsesc decât procesele de contravenție, pentru ca negustorii să și sporească voturile date unor nerozi.

Na-ve guvern liberal!...

CRONICA ZILEI

Relație oficială :
Sambătă, 19 Septembrie, la orele 5½ seara, A. S. R. Principeasa de Hohenzollern a plecat din Sinaia cu trenul regal până la Predeal. La gara Sinaia se găsea d. prim-ministru cu d-nii miniștri Nacu, Angelescu, Aurelian, și Gheorghian, Excelențele Lor d-nii miniștri de Coutouly, Lascelles, d. Grigorie Ghika, d. Emil Ghika, d. căpitan Shneider, d-na de Wagner, corpul ofiteresc al garnisonului și numeroase alte persoane cari veniseră spre a ura călătorie bună Augustei Mame.

Alteța Sa Regală a fost însoțită până la Predeal de MM. LL. Regele și Regina, precum și de multe doamne și domni din societate.

De la Predeal, Alteța Sa Regală a plecat cu un tren special prin Buda-Pesta pentru Baden însoțită de urări călduroase, probă de simpatia și dragostea ce însuflă persoanelor cari au avut onoarea și fericirea a o cunoașce.

După plecarea trenului, Majestățile Lor și persoanele cari veniseră spre a conduce pe Alteța Sa Regală s'au întors cu trenul Regal la Sinaia unde au ajuns la orele 7 seara.

Gazeta oficială de azi publică un tablou de numerile obligațiunilor de Stat 6% C. F. R., eșite la sorți la tragerea de la 19 Septembrie (1 Octobere).

Obligațiunilor a 500 lei sunt 340 bucăți, iar obligațiunilor a 5.000 lei sunt 33 bucăți.

În cursul săptămânii trecute, Majestățile Lor au bine-voit a invita la dejun și prânz pe d. I. C. Brătianu, președinte al Consiliului ; pe d. ministru Sturdza, cu doamna ; pe d. ministru Cadu Mihailu, cu doamna ; pe d. ministru Nacu ; pe Excelențele Lor d-nii comite Tornelli, de Coutouly și Walker Fearn, miniștri ai Italiei, Franciei și Statelor-Unite ale Americii ; pe d-nii miniștri Vărnăv Liteanu și I. Bălaceanu ; pe d. ministru Teriachiu, cu doamna ; pe d. I. Kalindero, administratorul domeniului Coroanei ; pe d-nii generali Dunca și Maican Dumitrescu ; pe d. căpitan de marină Viaud, literatul frances, cunoscut sub numele de Pierre Loti, care a fost invitat de Majestățile Lor pentru a petrece câte-va zile la castelul Peleş ; pe principele Ourousoff, doamna principesa Ipsilanti, d. G. Filipescu, Boulevard de Piqueville, secretar la Legațiunea francesă, precum și mai multe alte persoane de distincțiune aflate la Sinaia.

Batalionul 3 de vânători a plecat la Sinaia spre a schimba pe cel de acolo.

Sunt numiți la școala de agricultură de la Păncești-Dragomirești, județul Roman : D. C. P. Barcianu, absolvent al școlii de agricultură din Altenburg, la catedra de agricultură, creșterea vitelor, economia și legislația rurală, și d. Vasile Bulbuc, absolvent al școlii de agricultură de la Herăstrău, în postul de șef de cultură.

Pentru trimiterea a trei medici veterinar, ca bursieri, să se perfecționeze în școlile veterinare, doi în Germania și unul în Franța, a fost publicat concurs pentru ziua de 1 Septembrie, și primindu-se cereri numai de la doi medici veterinar, fără actele cerute de art. 4 din regulamentul și programa concursului, e publicat din nou concurs pentru ziua de 1 Decembrie.

Concursul se va ține în localul direcției generale a serviciului sanitar, începând la orele 2 p. m.

Cu începere de Luni 28 Septembrie (10 Octobere) se va deschide linia Dolhasca-Folticeni, pentru traficul de persoane, bagaje, mare și mică viteză, și vor circula pe această linie trenurile mixte Nr. 115, 116, 117 și 118, a căror mers e ast-fel :

Trenul mixt Nr. 115	
Dolhasca, pleacă	12,00 p.m.
Basarab, sosește	12,31 "
" pleacă	12,42 "
Folticeni, sosește	1,10 "
Trenul mixt Nr. 116	
Folticeni, pleacă	9,35 m.
Basarab, sosește	10,03 "
" pleacă	10,04 "
Dolhasca, sosește	7,40 "
Trenul mixt Nr. 117	
Dolhasca, pleacă	6,30 p. m.
Basarab, sosește	6,58 "
" pleacă	7,09 "
Folticeni, sosește	7,40 "

Trenul mizat Nr. 118

Folticeni, pleacă	4,10 p. m.
Basarab, sosește	4,38
pleacă	4,49
Dolhasca, sosește	5,20

D. Vasile Procopiu, absolvent al școlilor de agricultură de la Herăstrău, e numit în postul de profesor cu titlu provizoriu la catedra de geniu rural și comptabilitate, și d. Popescu Constantin, absolvent al aceleiași școli, în postul de șef de cultură.

La 20 Octombrie se va ține licitație publică, atât la direcția generală a penitenciarelor (localul ministerului de interne), cât și la prefectura județului Vâlcea, pentru a se da în antrepriză hrana arestanților din penitenciarele Cozia și Salinele-Mari, pe timp de 1 an, cu începere de la data contractării.

DECRETE

D. C. Nacu, ministru secretar de Stat la departamentul de finanțe, este însărcinat cu interimul ministerului justiției, până la întoarcerea la post a ministrului titular, d. Eug. Stătescu, dus în concediu peste hotar.

Consiliile generale ale județelor din țară sunt convocade în sesiune ordinară pentru ziua de 15 Octombrie.

DIN AFARA

Bulgarilor și Grecilor.

Cătră ziarul *Revue de l'Orient* se scrie, că exarhul bulgar Iosif a declarat, că nu poate interveni direct în favoarea prințului Ferdinand, până ce acesta nu va fi recunoscut de către Poartă. Această a sa atitudine a motivat 'o exarhul, față cu un bărbat politic însemnat bulgar, în modul următor: «Regret, că guvernul bulgar crede, că eu urmăresc o politică personală sau că sunt câștigat de către Rusia și că așa și un adversar al independenței poporului bulgar. Fiți convinși, că n'am nici dorința, nici interesul de a servi afacerile rusești, în opoziție cu aspirațiile naționale bulgare. Ca șef al Bisericii bulgare eu servesc numai interesele Bisericii și ale națiunii mele. Deoarece o parte importantă a credincioșilor mei, Bulgarii Macedoniei și Traciei, aparțin Turciei și stă sub directa mea direcțiune spirituală, deaceia trebuie să urmăresc o politică otomană, spre a scăpa pe Bulgarii macedonenii, cari au să lupte contra panellenismului. Acestui scop îi consacru toată viața mea și toată capacitatea mea. Eu voi să apar Macedonia de absorbirea de către Greci. Dacă exarhul bulgar, care își are sediul în Constantinopol, ar urmări o politică, ce stă în opoziție cu politica oficială a guvernului turcesc, atunci cele trei milioane de Bulgari, locuitori în Macedonia și Tracia, ar fi în curând pierduți pentru Bulgaria. Imprejurarea, că mă subordonez politicii guvernului turcesc,

mă pune în poziție a continua lupta contra hidrei eline și contra clerului grec.»

Desordine în Petersburg.

Nu mult înainte de a se întâmpla în București oare-cari neînțelegeri cu rezerviștii, s'au petrecut turburări mai grave în Petersburg, tot între rezerviști. Acum opt zile rezerviștii au fost chemați la Petersburg pentru prima oară sub drapelul spre a face exerciții în timp de trei săptămâni. Rezerviștii credeau că li se va da drumul după oare-cari formalități; însă până la exerciții ei fură așezați în manejul casarmei, fără deosebire de rang și fără nici o comoditate. Femeile și rudele lor se adunaseră în mare număr înaintea casarmei. După o așteptare lungă rezerviștii începură să protesteze contra tratamentului la care erau supuși și încercară să forțeze ușile și ferestrele spre a scăpa.

La cinci ore după amiază sosi comandantul orașului și femeile îl rugară în genunchi să libereze pe bărbaii lor. Generalul Gresser căută să calmeze mulțimea promițând că rezerviștii vor fi puși în libertate; dar mai târziu el dete ordin să vie două batalioane, precum și jandarmerie spre a impresura casarma. Când această trupă intră în manej, fu atacată de rezerviști cu revolve și cuțite, dar fiind respinși rezerviștii au petrecut noaptea în manej fără să fi mâncat ceva.

DE PESTE CARPAȚI

Familia regretatului publicist Iacob Mușșanu a primit mai din toate colțurile locuite de Români, expresiuni de condoleanță pentru moartea distinsului patriot român. La înmormintare au sosit la Brașov delegați din partea mitropolitului Vancea din Blaj, din partea mitropolitului Miron Roman din Sibiu, din partea asociațiunii române transilvane din Sibiu, etc.

Gazeta Transilvaniei extrage datele de mai la vale din statistica oficială ungară asupra exportului și importului articolelor de comerț din anul 1886. Numita foare spune:

Valoarea întregului import pe anul 1886 face 421.128.862 florin iar valoarea exportului face 419.175.200 florin. Cifrele acestea, precum vedem, nu sunt prea îmbucurătoare pentru Ungaria, căci importul e mai mare cu un milion 953.662 fl. de cât exportul. Desavantajul acesta este a se datora în mare parte războiului vamal, purtat cu România.

Partea cea mai mare a importului, socotită în preț de 170.108.040 fl. constă din îmbrăcăminte, (șesături și lănie, precum și din articole de lux pentru toaletă. S'au exportat articole de acestea numai în preț de 23 milioane, rămâne prin urmare un pasiv de 146 milioane fl. De asemenea a întrecut importul pieilor lucrute, ghetelor și blanelor cu 59 milioane exporturile; importul metalelor întrece cu 16 milioane,

al obiectelor de artă și literatură cu 9 milioane al obiectelor de sticlă și de lut cu 7 milioane, al oleului și produselor de sticlă 6 milioane; afară de aceste mari sume de bani ies din țară pentru deosebite mașini. Se exportă din țară mai ales vite, lână, bucate, făină tutun și piei.

GIMNASIILE REALE DIN ȚARA NOASTRĂ

Gimnasiile reale, la noi în țară, sunt o creațiune nouă, sunt o încercare de a schimba direcțiunea unilaterală sau clasică a învățământului, și a înființa, forma prin acesta, curentul, direcția și cătră învățământul real, adică cătră învățământul tehnic, profesional, agricol și comercial.

Legea instrucțiunii prin articolul 199 pune numai principiul învățământului real, fără a l'arăta scopul, organizarea sa, studiile programate, calitățile și titlurile profesorilor cu un cuvânt, fără a l' regulamenta în un mod determinat și bine înțeles; așa că, din această cauză, în opinia multor părinți, aceste școli: *gimnasiile reale*, au trecut ca niște școli de meserii sau ca niște școli ce pregătesc copiii cătră oare-care aplicații profesionale, fără a cunoaște că și învățământul real, este ca și clasicismul un învățământ, o pregătire generală, însă în direcțiunea tehnică, științifică și a tuturor aplicațiilor ce le dau științele pozitive.

Apoi, legea numirei profesorilor din 17 Martie 1879, n'a făcut măcar o mică lumină, asupra învățământului real, căci această lege prin art. 17, nu determină calitățile, titlurile, studiile ce trebuie să posedă aspiranții la catedrele gimnasiilor reale, ci s'a mărginit a zice că, asemenea catedre se vor ocupa prin concurs, iar calitățile și titlurile candidaților se vor publica la timpul concursului.

O altă împrejurare defavorabilă învățământului real au fost și este încă programele. Fie din confuzie, fie din neștiință, din lipsă de experiență, discutiile sau din lipsă că n'au determinat de la început scopul întinderea acestui învățământ, precum și carierei, avantajele celor ce l' vor urma, programele acestui învățământ sunt foarte rău întocmite și foarte încărcate. Dacă le punem în comparație cu programele acestui învățământ din Germania, Austria, Elveția, vedem că la noi, s'au căutat a se pune mai toate obiectele și întinderea lor în patru clase sau patru ani, aceia ce în școlile din statele indicate, este pus în 6, 7, 8 și chiar 9 ani.

Să citez un exemplu numai spre dovadă. În gimnasiile noastre reale, din Matematici, se predă următoarea materie: Toată Aritmetica rațională și aplicată; Algebra în toată întinderea ei, împreună cu progresiunile, logaritmi și problemele respective; Geometria plană și în spațiu; Trigonometria plană; ridicarea de planuri; plus comptabilitatea.

Ei bine, studiază-se programele din Germania, Austria, și se va vedea că această materie este pusă în 7 sau 8 clase cu mică adăugire, iar comptabilitatea lipsește cu totul în unele școli. — Apoi, chiar liceele noastre clasice, nu cuprind în 7 clase, așa de multă materie la Matematici. Aceiași rea combinație și măsură să vede mai la toate obiectele.

Pedagogii noștri didactici sau acei ce au combinat programa gimnasiilor reale, gândindu-s'au deșii că puterile fizice și intelectuale a unui copil între 10 și 14 ani sunt în stare de a duce cu succes sarcina atâtor obiecte?

O altă lovitură, și ea consecință, deconsiderarea și deprecierea, adusă învățământului real, este legea gradației, unde se pun

1) Rog ca și celelalte ziare să reproducă această scriere.

salarele profesorilor, la toate obiectele, mult mai mic, de cât la gimnasiile clasice, deși au, unii mai multe ore, mai multă muncă; deși li se cere aceleași titluri: împrejurare care au făcut și face ca profesorii să se obișnuie a ocupa catedre la gimnasiile reale.

Apoi, chiar guvernul când au luat gimnasiile reale pe seama sa, nu le-au înbuștat din acest punct de vedere, ce a fixat câte o sumă pentru întreținerea lor, fără a fixa catedrele pentru fie-care obiect, a determinat salarul fie-cărui, așa cum se vede făcut la toate celelalte școli secundare.

Din toate aceste, și altele, au rezultat dispreț cătră învățământul real și depopularizarea sa pe ce zi merge, așa că astăzi după 9 ani de la înființarea învățământului real în țara noastră, mi se pare că mai rău de cât atunci, fiindcă atunci părinții, copiii, în confuzia ce exista, alergau la învățământul real, astăzi văzând că după 9 ani, nu l' s'a dat nici o organizare, nici un scop, nici un avantaj, ba ce mai mult, că copiii lor, își perd viitorul, neavând unde să își completeze studiul, să își formeze o carieră fug de gimnasiile reale. — Fie-care părinte, când își aduce copilul în o școală secundară, să întreabă: *De unde începe, unde are să ajungă și ce are să devie, adică ce carieră lucrătoare are să își formeze.*

Că învățământul real este necesar, aceasta îl un adevăr necontestat. Toate Statele ce voesc a avea un progres, o prosperitate materială, se silesc a l' organiza. Că trebuie înpuținat direcțiunea clasică și a stabili un paralelism egal între aceste două direcțiuni: clasicism și realism, nu mai încapă nici o îndoială. Studiază-se tabelele învățământului real din Germania, și se va vedea că populația școlilor reale crește în fiecare an, pe când a celor clasice, scade.

Se va zice poate, că la noi, nu este venit încă timpul de a crea învățământul real; aceasta este o altă cestiune, care nu înlătură necesitatea învățământului real. Voi discuta-o cu altă ocazie; acuma voi resume scopul acestui articol.

Tot răul de care se resimte învățământul real, este lipsa unei legi, care să l' organizeze, să l' determine, scopul, întinderea, aplicațiile și avantajele pentru școlarii acestui învățământ.

Dintre toate proiectele de lege prezentate, în cursul timpului, pentru organizarea învățământului la noi în țară, singur proiectul d-lui Dimitrie Sturza se ocupă și cu organizarea învățământului real. Însă ce folos? Acest proiect stă de doi ani, pe biroul Camerei, de doi ani, să scrie să discute asupra lui, fără curajul de a se vota sau respinge, ca țara să știe mai curând cum stăm cu organizarea învățământului și a diferitelor creațiuni efectuate de la 1864 și până astăzi.

Or-ce s'ar zice, proiectul d-lui Sturza cuprinde multe bunuri, desleagă multe cestiuni, este un progres în organizarea învățământului.

Prin bună înțelegere, iubire de școală, zel și activitate, s'ar putea ameliora și căpăta, mai curând, o lege atât de trebuitoare. Regret că mandatarul țerei sunt așa de nepăsători pentru bunul mers și organizare a instrucțiunii; că pun atât de puțin interes de a cunoaște mecanismul său, mersul său, greutatea sale.

Își întreba să n'ă spună ce fac, absolvenții celor 9 gimnaziilor reale din țară? Unde să se ducă să își completeze studiile? d-lor, nu aud, nu ved greutatea, fipetile părinților copiilor din aceste școli; însă noi ca profesori, le vedem în toate zilele.

Se vede că mandatarul noștri au uitat cuvintele lui Regulus: «Cu cât veți lungi discuțiile, deliberările asupra lui răf Cartagenel, cu atâta Roma va cădea mai curând.»

Dacă este să consolidăm învățământul real în țara noastră, să l' facem să prindă

rădăcini și să dea rezultatele dorite, apoi trebuie să rezolvim de urgență următoarele cestiuni:

1) Dacă proiectul de lege a d-lui Sturza, nu este speranță să se voteze în toamna aceasta, atunci să vină de urgență cu un proiect de lege pentru organizarea învățământului real.

2) Gimnasiile reale, având numai 4 clase absolvenții lor, n'au unde să își continue studiile spre a le completa, după care să se ducă în școlile superioare tehnice sau în alte școli speciale, de aceea deșii fug de gimnasiile reale, ducându-se în gimnasiile clasice sau alte școli din alte localități, așa că, în gimnasiile reale nu intră decât acei cari n'au mijloace de a se duce în alte școli sau cei mediocri: *aci zace cauza puținei populații din școlile reale precum și slabul progres ce se realizează.* Ca dovadă gimnaziul din Piatra când era clasic, avea peste 200 elevi, ca real, nu atinge nici sută.

Prin urmare guvernul să ia de urgență măsurii, în cea toamnă aceasta să transforme în licee reale două gimnaziil reale, unul în Moldova și unul în Muntenia.

3) Până se va înființa politehnica, să se fixeze cursurile speciale la școlile speciale unde pot să se aplice absolvenții învățământului real, fie cu 4 clase, fie cu 7 clase.

Să se primească deci în asemenea școli cu preferință absolvenții școlilor reale, unde greaca și latina, nu se cer sau n'au nici o importanță sau necesitate, precum: în facultățile de știință; în școala de poduri și șosele; în școala de agricultură și silvicultură, în școala de veterinărie, în școlile militare, școala medie de institutori, în școala de telegrafie, în școala de mișcare a direcțiunii căilor ferate etc. Un regulament să determine toate acestea.

4) Până vom forma și dezvolta industriile mecanice în țara noastră, și ca consecință comerțul, să se determine niște avantaje sau cariere pentru absolvenții învățământului real, unde acei ce vor avea nevoie, să își găsească ocupație și existență, după terminarea vre-unul grad din învățământul real. Aceasta ca încurajare de a urma acest învățământ.

5) Să se fixeze un program în raport cu scopul și durata învățământului real din fiecare grad de învățământ, luându-se de bază programele unor asemenea școli din Germania, Austria, Elveția, etc.

6) Măsura, deocamdată, luată de a se înființa gimnaziil reale, în orașele unde sunt gimnaziil și licee clasice, este o totul nepractică, lipsită nu numai de necesitate dar care lovește însemnătatea și populația gimnasiilor reale.

Cum s'ar putea crede și admite că un părinte care are în orașul și județul său gimnaziul sau liceul clasic, să și dea copilul său în școala reală, pentru ca să meargă numai până la jumătatea calei, pentru ca să l' ruineze singur el cariera și viitorul?

Am convorbit cu profesorii de la Bêrlad și Craiova, cari mi-a spus că școlile reale din orașele lor, pe lângă că sunt foarte puțin populate, dar apoi nu sunt decât azilul tuturor mediocrităților precum și a celor răi și nesuferiți excluși din liceele locale sau alte școli secundare din localitate.

Nu este nici cum practic ca acuma, la început să înființăm școli reale, în acele orașe unde există gimnaziil sau licee clasice; și apoi lipsa de mijloace și personal. Este mai bine ca cu aceste mijloace și personal să venim în ajutorul școlilor reale din localitățile unde exista numai asemenea școli, înființând, după cum am zis, două licee reale.

7) Să se ia măsurii ca să se trimeată pe fie-care an, un număr de tineri în străinătate pentru a urma cursul școlilor superioare reale, spre a se forma profesori spe-

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

22 Septembrie 1887

CONVORBIRE ȘTIINȚIFICĂ

PITICI ȘI GIGANȚI

Studiarea staturii omenești n'are un interes numai teoretic și de curiositate, poate să aibă și un interes practic important din punctul de vedere al dezvoltării individelor considerați izolați, și al dezvoltării forțelor națiunii pentru producțiunea agricolă și industrială, sau pentru apărarea sa.

După o părere destul de răspândită în secolul din urmă, strămoșii noștri la o epocă oare-care ar fi avut toți o talie de giganți. Așa, în 1718 un membru al Academiei de inscripțiuni din Franța, d. Henrion, a prezintat savantului adunării un memoriu asupra variațiunii staturii omenești de la începutul lumii până la I. C. După d. Henrion, Adam ar fi avut o înălțime de aproape 40 de metri. Eva ar fi avut 38^m,56. Dar de la această vreme talia omenească ar fi suferit o descreștere progresivă considerabilă. Noe n'ar fi avut de cât 33 de metri; Abraham vre-o 9^m,10; Moise nu-

mai 4^m,21; Hercule 3^m,26; Alexandru cel mare 2 metri. Această comunicațiune a fost primită cu entuziasm și a fost chiar numită în vremea aceia "descoperire minunată, și "sublimă viziune".

Dacă această ipoteză ar fi fost confirmată, speța umană actuală ar fi degenerată mult.

D'almintreli, în fie-care moment se ved autorii, moralisții tratând generațiunea actuală de "rasă degenerată".

Din fericire pentru noi, în toate timpurile, în toate epocile, s'a acuzat de degenerare rasa existentă și s'a pretins că generațiunile anterioare erau mai forte, mai mari, mai viguroase.

Omer, acum 2800 de ani, se plângea deja de degenerarea oamenilor din vremea lui. Cea ce a făcut pe Juvenal să zică (*sat.* 15): "Dacă această deplângere a degenerării speței umane ar fi întemeiată, este multă vreme de când oamenii n'ar fi de cât niște nenorociți pitici." Faptele sunt însă în complet de acord cu această părere, că cei vechi erau de o talie superioară aceleia a populațiunilor moderne. Cu cât înaintează cine-va în trecut, găsește numeroase probe contra acestei erori. Osemintele desgropate după mai multe secole, cum sunt acelea cari se găsesc grănădite în catacombele Parisului, nu sunt de loc gigantice. Armurile, cuirasele și cășcele bărbaiilor de arme din evul mediu pot fi purtate de soldații noștri moderni; multe armuri de cavalerie ar fi prea mici pentru soldații aleși, și cu toate acestea ele erau purtate de oameni de elită mai bine hrăniți, mai forți, mai robuști de cât restul

națiunii. Osemintele vechilor Gali ce se descoper, de și sunt de mari dimensiuni, ar putea fi comparate cu acelea ale populațiunilor din multe localități franceze! Același lucru este adevărat pentru stămoșii tutulor Europeanilor.

Momiile egiptene arată individe cu o talie mică sau mijlocie. Tot așa și momiile și osemintele găsite în vechile monumente din India și din Persia. Momiile peruviane și mexicane sunt în același caz. În sfârșit cele mai vechi vestigii ce se posedă de individe din speța umană, osemintele provenind de la omul care trăie în epoca terțiară, adică la o epocă a cărei depărtare nu se poate evalua decât prin sute de secole, aceste oseminte chiar nu arată diferențe însemnate între talia omului primitiv și aceia a omului modern. Oamenii din epoca actuală n'au dar să regrete că nu posedă talia strămoșilor lor, sub acest raport casub multe altele: speța umană actuală, la națiunile civilizate, are prea puțin de dorit față de generațiunile din timpurile trecute.

Dacă comparăm statura diferitelor rase care constituiesc speța umană, găsim diferențe considerabile. Eșchimoșii din unele triburi au o talie mijlocie de 1^m,58. Laponii sunt puțin mai scurți, în mijlocie de 1^m,53 bărbaii și de 1^m,43 femeile. Intre cele mai scurte este rasa Boschiman, care locuiește sudul Africei și a cărei statură mijlocie este de 1^m,35.

Intre rasele gigante se prenumără Norvegienii, Canadienii, sëlbiicii din America de Nord, Cafrii din sudul Africei, Patagonii din America de Sud și Polinezienii

în Oceania. Pentru aceste din urmă rase mijlocia taliei variază, după voiatori, între 1^m,78 și 1^m,80.

Diferența între înălțimile mijlocii ale diferitelor rase umane variază așa dar între 1^m,35 și 1^m,80, adică aceste înălțimi mijlocii variază pe o înălțime de 45 centimetri. Mijlocia între aceste două cantități este puțin inferioară de 1^m,60. Această mijlocie între talia raselor extreme este admisă în general de antropologii ca putând să servească la clasificățiunea aproximativă a raselor umane după înălțime; dând numirea de *rase mijlocii* acelor cari au de la 1^m,60 la 1^m,70, de *rase scurte* a celor cari au mai puțin de 1^m,60 și de *rase mari* acelor cari au o talie mai mare de 1^m,70.

Românii au o talie mijlocie de 1^m,64. Prin urmare ei sunt clasați în rasele mijlocii.

Sunt însă în fie-care din rase individe cari au o talie atât de deosebită, într'un sens sau în cel-alt, de aceia a celor dinprejur lor, încât formează excepțiuni rare în vremea din urmă, a fost expus în mai multe orașe un gigant austriac, care poate fi considerat că a ajuns la limita estremă a celei mai înalte staturi. El are o înălțime de 2^m,60, are vîrstă de două-zeci și doi de ani, este născut din țărani cu o talie ordinară și ar patru frați cari nu prezintă nimic anormal sub acest raport. Când întinde brațele sale orizontale, pe sub dânsule pot să treacă oamenii cu talia obișnuită avînd pălăria pe cap.

Intre pitici trebuie să dăm locul de onoare lui Balthazar Zimmerman. În 1831,

când avea vîrstă de 16 ani, el era înalt de 76 centimetri. Un adevărat pitic este și acela care se preumblă pe ulițele Bucureștilor. Acesta are capul disproporțional de mare pentru înălțimea corpului și niște picioare prea scurte.

Un caz cu totul curios îl prezintă familia rusească Kostezky. Dintr'un părinte și o mamă cu o talie ordinară care n'au pomenit în neamul lor nici un pitic, au eșit șapte copii, din cari cei doi din urmă au o talie normală, iar cel-alti cinci au o talie euală sau mai mică de un metru.

Oamenii cu talia mică se deosebesc în două categorii: *pitici* sunt aceia cari, de și au talia mică, au capul și creierul dezvoltat în mod normal și de dimensiuni chiar relativ superioare acelor a corpului. Facultățile lor intelectuale sunt, intacte; se găsesc unii cari din cauza inteligenței lor, au jucat un rol istoric.

A doua categorie este a *microcefalilor*, individe cu talia mică, al căror craniu și creier sunt reduse peste măsură și a căror inteligență este în tot-d'una mai mult sau mai puțin obscură.

cial, până când învățământul real de la noi, va produce singur profesori.

8) Să se pună pe aceiași treaptă de egalitate, sub raportul salarelor, profesorii învățământului real ca și cei de la învățământul clasic.

Fără rezolvirea cât mai urgent a acestor principale puncte, învățământul real, la noi, nu mai poate avea traiul, în curând va decădea cu totul, căci părinții și copiii vor vedea că își pierd timpul, își compromit cariera în asemenea învățăminte ce n'are nici o organizare, iar cheltuielile ce face și statul și comunitățile vor fi zadarnice și fără nici un profit real.

Dacă guvernul nu ia măsuri să rezolve cât mai urgent aceste cerenți sau dacă nu poate a le rezolvi, atunci calea cea mai nimerită este ca să transforme iarăși în clasice toate gimnaziile reale din țară; prin aceasta va asigura de o potrivă pentru toți copiii din orice localitate posibilitatea unei instrucțiuni secundare și continuarea ei până la complectare, iar sacrificiile sale nu vor fi zadarnice, plus că va înceta și marea nemulțumire a părinților, ce există din cauza relei organizări a învățământului real.

Sunt de 17 ani profesor; am 9 ani la gimnaziul clasic; de 8 ani sunt la cel real: — Vorhesc acestea din experiență.

Să obiectează că nu putem înființa încă licee reale din cauza că lipsesc profesorii trebuitori pentru acest învățământ. — Nu contest că această obiecție are o mare valoare — însă să vedem dacă densa nu poate fi îndeplinită.

Dacă nu există personal didactic pregătit pentru școlile reale, pentru ce s'au înființat s'au lăsat a se înființa 9 gimnazii reale?

Ori am avut într-o dată acest personal didactic, și atunci bine am făcut că le-am înființat, că am făcut începutul. — Dacă n'am avut personal didactic pregătit, atunci reu am făcut că le-am înființat, că am făcut numai paradi, am imitat, făcând experiența pe spinarea copiilor pentru a le compromite cariera, viitorul.

Totuși eu cred că, am avut și avem într-o dată un mic personal didactic apăsător pentru școlile reale; ceea ce putem zice că lipsește unul asemenea personal, ca în genere mai la mulți din personalul nostru didactic, este o pregătire metodică cu referință la învățământul real.

Însă, este știut că nu numai învățământul real, dar și celelalte învățăminte n'au avut la început un personal didactic special format pentru aceasta; dar cu timpul s'au format atât prin el cât și prin crearea școlilor speciale de a forma profesori. — Să sperăm ca și în învățământul real se va întâmpla tot așa.

Și apoi, care este personalul mai special, ce se cere la acest învățământ? Sunt profesorii pentru științele naturale, pentru fizică, chimie, matematici și desennul geometric. — Acestea să pot găsi de o cam dată între absolvenții facultăților de științe sau la școlile normale superioare sau dintre cei ce vin din străinătate cu studii speciale în acest ram. — Condiția de a avea, este ca să-i plătim bine, dacă nu mai mult, cel puțin egal cu cei de la gimnaziile și liceele clasice.

Apoi, timp de 9 ani, de când există învățământul real în țara noastră, dacă s'ar fi voit, am avea astăzi pregătiți pe profesorii trebuitori, macar la științe și matematici, dacă de atunci să trimeaiam vro zece tineri în Germania, Austria, Elveția, spre a urma învățământul real și special. — Nu s'a făcut; să sperăm că se va face fie de acum. — Pentru limbi s'ar putea aduce profesori germani și francezi, cari au cursul școlilor reale.

Termin decel aceste observații asupra învățământului real. — Mi-am luat îndrăzneala a le scrie spre a atrage bunăvoința a guvernului, a opiniei publice luminate, spre a provoca o discuțiune și o activitate mai energică, mai simțitoare, pentru a se organiza și rezolvi cât mai urgent chestiunea învățământului real în țara noastră; a satisfac prin aceasta mai curând, cerințele părinților și a societății, a salva în fine cariera prezentă și viitoare a atâtor copii.

Piatra, 1887 Septembrie.

I. Negre.

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

București

Poliția Capitalei a prins în flagrant delict, în strada Davila de la Cotroceni, pe femeia Anica, pe când voia să vinză un bilet de vite cu pecetie falsă; pecetia și sticla cu cerneală s'au găsit la densa, ea a fost arestată împreună cu gazda sa, femeia Ilinca. — (Voința).

Jud. Buzeu

Citim în Gazeta Buzului: Șoseaua ce duce de la bariera Urziceni la magazia de mărfuri a stației drumului de fer, este atât de degradată încât este aproape imposibil de a se mai circula pe densa. Toată șoseaua este numai gropi cari au o adâncime de 50 c. m. și mai mult. Circulația pe această șosea este atât de frecventă încât nu trece o oră fără ca căruțele ce încarcă și descarcă la magazie să nu treacă pe densa.

Dacă acum când pământul este uscat,

căruțele încearcă mare anevoință a parcuri această șosea, ce va fi la iarnă când se va forma noroiu?

Jud. Tutova

Ziarul *Berladul* scrie următoarele rânduri cu data de 20 Septembrie, privitor la o crimă ce s'ar fi comis în localitate:

"In urma unei scrisori anonime, ce se zice că ar fi primit'o procurorul, poliția e în urmărire pentru a afla pe autorii unei crime, care s'ar fi întâmplat în următorul mod:

Intr'o seară, sunt câte-va zile în urmă un domn mascat se prezintă la una din moașele tîrgului, și îi spune să meargă numai de cât că are să moșească pe cine-va. Moașa se supune, dar primește a fi și ea mascată.

Amîndoi se duc în o casă, nu se știe unde, unde era o femeie pe punctul de a naște.

Dar și femeia născându era mascată. Copilul se născu. Atunci domnul mascat amenință cu revolverul pe moașa ca să arunce copilul într'un cuptor ce ardea anume pentru a săvîrși crima. Moașa amenințată aruncă copilul în foc, și se mai zice că ar fi și primit 400 franci pentru a ținea lucrul secret.

Poliția desvoltă o mare activitate; de câte-va nopți cutreieră tîrgul în dreapta și în stînga, și după cât se aude e pe punctul de a se afla.

Am dori descoperirea unei asemenea crime, pentru a se ști la ce e capabil omul. Legea va trebui aplicată cu vigoare pentru a se da răsplata meritată criminalilor.

SĂRĂCIA

În zilele de la 1 până la 10 Octombrie se vor vinde prin licitație, în localul casieriei jud. Fălciu, averile sechestrate d-lor arendași și cumpărătorii de moșii ale Statului, notate mai jos, pentru datorii din arendă și rate:

150 chile secară, 55 stoguri fîn din 1887, și o șiră fîn din 1886, averea d-lui Maier Burah Ox, aflate pe moșia Vicolini, pentru neplata câștigului de Iulie 1887, în sumă de lei 2.877, ban 50.

813 chile secară a d-lui Tănase Vartolomei, aflată pe moșia Stălnicești idem a moșilor Stălnicești, Lohanu și Izvoarele, în sumă de 10.285 lei, 75 bani.

140 chile secară a d-lui V. Popov, aflată pe moșia Vetrșoara, pentru neplata restului din câștigul Iulie 1887, în sumă de 751 lei, 25 bani.

12 boi și 200 oi, ale d-lui D. Patrașu, aflate pe moșia Șerpoia, idem, în sumă de 452 lei, 50 bani.

20 vaci, a d-lui M. Andreescu, aflate pe moșia Dobrina, idem, în sumă de 250 lei.

90 vaci și 40 boi, a d-lui T. P. Teodor, aflate pe moșia Cotul-Stejar, idem în sumă de 117 lei, 59 bani.

66 chile secară a d-lor cumpărătorii al moșiei Rânzești, pentru neplata restului ratei de Iulie 1887, în sumă de 400 lei.

Vînzarea se va face pentru produsele dupe probe, și se va ridica din magazinele unde sunt depuse cu speșele cumpărătorilor.

Fînul se va vedea de amatori în localitate. Predarea se face de autoritatea administrativă și financiară respectivă, iar amatori depun înainte de a licita garanție de 5 la sută din valoarea presupusă averilor expuse vînzării.

DIVERSE

Un scandal parisian. — Subt acest titlu foile din Paris dela 12 c. relatează următoarele:

De ieri nu se vorbește în Paris decît despre fuga d-lui O. Crouzet, directorul unui ziar cotidian și casier al asociațiunii sindicale profesionale a ziaristilor republicani.

D. Crouzet a deturnat, în prejudiciul acestei asociațiuni, o sumă de 184.000 fr. Ele se află deja în mâinile justiției. Iată amănunte precise asupra acestei afaceri, ce cauzează o mare emoțiune în presa parisiană.

Cîtva timp după fondarea asociațiunii, în Decembrie 1881, d. Crouzet fu însărcinat să cumpere pentru 150.000 franci titluri. El făcu această cumpărătoare și arătă borderoul comisiunii de finanțe a asociațiunii și spuse că va depune titlurile la banca Franței.

Sindicii asociațiunii, a cărei bănuială se deșteptase în urma unor incidente, se duseră marți la banca Franței spre a vedea cum stă situația financiară. Se incredințară, că titlurile nu fuseseră depuse. D. Crouzet ar fi trebuit să depună și o sumă de 29.000 franci la contoul d'escont.

Făcându-se o verificare s'a constatat, că asociațiunea mai avea 10 franci 10 ctme.

Îndată ce sindicatul avu cunoștința de aceste fapte, a depus o plîngere la parchet și s'a dat mandat de arestare contra lui Crouzet. El a fost arestat într'un orel din Bordeaux. La densul nu s'au găsit bani. S'a făcut o perchiție la domiciliul celor două amante ale sale, d-ra Alice... și d-ra B... La perchiția făcută în birourile ziarului *Estafette* s'au sechestrat mai multe hîrtii ale lui Crouzet.

Demult deja d. Crouzet nu și plătea colaboratorilor și a fost obiectul multor urmă-

D. Crouzet a început cu deturnările deja de pe la 1881 și e mirare, că până acum n'a fost luat la niel o socoteală serioasă.

Curtea supremă din New-York (America) judecă acum o afacere foarte ciudată.

E vorba de un bărbat cumpărat de la nevasta sa de cătră o domnișoară tîneără, orfană, cu o avere de 5.000.000 fr.

Tîneăra moștenitoare locuia în New-York, când făcu cunoștința cu doctorul Johnson, care locuia în acea vreme acolo.

Doctorul, care cunoștea probabil starea averei d-soaref Robins, îi făcu curte și o ceru de soție, zicînd că obținuse un divorț contra soției sale și că nu mai trăia cu densa de cât de formă.

Miss Robins, care era foarte înamorată de doctor, se duse de consultă pe avocatul familiei sale, d. Malcolm. Acesta sfătui pe fată să se desfacă de dr. Johnson. Dar ea, fără să se fie seamă de recomandăție, puțin după aceea, luă de doctor și se așeză cu densul la Londra, unde avură un copil.

Miss Robins, din ce în ce mai înamorată și vînd de sigur să și legitimizeze copilul, întrebă din nou pe d. Malcolm; ea iarăși nu voi să asculte sfatul acestuia de a rupe legăturile cu doctorul.

Atunci, d-soara se adresa la alt avocat, d. Reed, care se însărcină să vorbească cu d-na Johnson și s'o înduplece de a vînde pe bărbatul ei d-soaref Robins.

D-na Johnson ceru 500.000 de fr. miss Robins oferi 250.000 și, însfîrșit, tîrgul se făcu cu 300.000 fr.

Se oțără că d-na Johnson să se ducă în Illinois, să ceară divorțul în contra soțului ei, pentru că miss Robins, întorcîndu-se la New-York, să se poată mărita cu doctorul. Programă a fost executată întocmai; dar d-nul Malcolm a cerut 50 de mii de fr. ca onorarii, pentru bunele sfaturi date d-soaref Robins.

D-rul Johnson, infuriat de opoziția pe care acest avocat i o făcuse în tot-d'una, a refuzat să plătească și acum curtea supremă din New-York judecă afacerea.

MAINOU

Azi încep înaintea Curții cu Jurați debaterile procesului celor trei greci, Sfripolu și consorți, acușați de complicitate cu banda lui Stancu Lupu și de tănuire.

Acușațiunea va fi susținută de d. procuror de Curte Cociaș.

Domnul Ion Bălăceanu, ministrul nostru la Constantinopole, a sosit ieri în București.

Plecarea prietului Ourousoff, fost ministru al Rusiei la București și actual ministru la Bruxelles, este amînată pentru câte-va zile.

Cu privire la alergările de Duminiacă. Trenuri speciale vor conduce, pe prețuri minime, și vor reîntoarce pe amatori din și la gările Filaret și Tîrgoviște. Primul tren la 12^{1/2} ore.

Inscripțiuni suplimentare au fost luate pentru cursa ofițerilor, ast-fel că numărul concurenților este de zece. Cum însă aceste intrări sunt tardive ele nu vor fi valabile decît cu consimțământul unanim al concurenților înscriși la timp.

D. Fleva a pierdut cel mai bun mînz ce avea pentru premiul *Meri-Nanici*. Colos, un cal de doi ani de proporțiuni gigantice a picat trîsnit de o congestiune pe când își lua cel din urmă galop de pregătire. Pierderea este foarte simțitoare

D. deputat Teodor Nica s'a întors ieri din streinătate.

D-nii ingineri ai primăriei, Cucu și Vizin, și-au prezentat demisiunile lor. Administrația a cerut demisiunile inginerilor Poteca și Plopeanu.

Diseară consiliul se strînge. Mare iritație ar fi domind în unii părinți al orașului.

Ce-o eși d'aci?

La alegerile comunale din Severin au isbutit candidații guvernamentali. Prin ce mijloace, le vom spune în curînd.

Astăzi începe, la Curtea cu jurați din Craiova, procesul Valcnilor.

Din București a plecat pentru apărare, d. Al. Lahovari, Vernescu, N. Fleva, Paladi, și Iancovescu.

D. V. Alexandri sosește în Capitală pentru a asista la ultimile repetiții ale lui *Ovidiu*, la care s'a mai adăugat un act.

Știrea dată de unele ziare că ministrul școlilor ar voi să zădărnicească concursul pentru catedra de limba latină de la liceul St. Sava, și că ar fi strămutat la această catedră pe d. Gheorghian, de la seminar, este neîntemeiată.

Ministrul n'a făcut nici o strămutare; dară juriul, printr'o greșită interpretare a legii, n'a făcut concurs, și a făcut o încheiere de transferare.

Auzim că s'a făcut o schimbare în personalul didactic al Azilului Elena Doamna.

Consiliul de administrație al Creditului funciar rural este convocat pe Sîmbătă, pentru a rezolva multe cereri, ce stau de luni întregi în așteptare.

În apropierea Cîmpulungului se zidește o fabrică de hîrtie. Proprietarii sunt d-nii Socec și Ioanide.

Ni se spune că rezerviștii chemați la regimentul 20 de dorobanți din Muscel după o concentrare de trei zile au fost trimiși pe la vetrele lor fără foi de drum, așa că bieții oameni fură siliți să plătească întreaga tacsă la drumul de fer.

Ce economie e aceasta?

Alaltăieri a fost furtună la Cozia, Curtea-de-Argeș, Ostrov, Vîrciorova, și la Zătreri.

ARTE — TEATRE

Teatru Național, societatea dramatică, Sîmbătă 26 Septembrie 1887, deschidea stagiunii 1887-88. *Ovidiu*, dramă în 5 acte și în versuri de d-nul V. Alexandri. Afișul zilei va da amănuntele reprezentațiunii.

Teatrul Dacia. — Astăzi Marți 22 Septembrie 1887, noua trupă română de vodevil și comedie, direcțiunea d-lui A. L. Bobescu, director de scenă d. P. S. Alexandrescu, reprezentațiune extra-ordinară dată în beneficiul d-nei Tudora Marinescu. se vor reprezenta piesele *Insurăteii*, vodevil în 2 acte, de M. Millo. Spectacolu se va începe cu piesa *Doamna s'a culcat*, comedie într'un act.

Sîmbătă la 26 Septembrie se va da o reprezentație extraordinară de Societatea *Revista Literară*, cu concursul trupel de sub direcția d-lui A. L. Bobescu; se va juca piesa: *Orfanul din Dorna*, operetă națională în 3 acte și 2 tablouri.

BIBLIOGRAFIE

Se află în deposit la redacția *României Libere*: Istoria Românilor, 3 Tomuri a 5 fr. de A. Treb. Laurian.

Atlantele geografice a 10 fr. tot de același autor, pentru capitală 40% rabat, iar pentru provincie 30% și transportul.

A apărut: Gramatică teoretică-practică a limbii germane, etimologia și sintaxa pentru usul tinerimii române de I. Cionca, profesor. — Ediția a II-a. Această gramatică e aprobată de onor. Minister al Instrucțiunii. — Prețul 2.50.

Elemente de Aritmetică pentru usul elevilor din învățământul secundar de Z. Herescu, profesor și director al liceului St. Sava, fost inspector general al școlilor. A doua edițiune simplificată. — Prețul 4 lei.

Manual de Gramatică limbii române pentru cursul inferior al școlilor secundare de M. Strajan, doctor în filosofie și profesor de limba română la cursul superior al liceului și la școala militară în Craiova. Partea III-a Sintactica, edițiunea III-a ameliorată și întocmită după metod nou. — Prețul 2 lei 50 ban.

A eșit de sub tipar și se află de vînzare la toate librăriile: NOUL CODICE JUDICIAR pe prețul de 2 lei și al său Supliment care cuprinde mai multe legiuiri pe prețul de 1 lei, osebii Legea recrutării și noul Codice de legi, de A. P. Cioncanely.

Invățătorul popular, publicare limbistică săptămînală pentru toate clasele, de L. Lévesque, profesor. Metoda d'a înveța limba franceză fără profesor.

A apărut de sub presă: CARTE DE ALĂGERE scrisă în dialectul macedo-român de Andreiul alui Bagaviu. Se vinde pe preț de 2 lei, în ajutorul societății culturale Lumina. Se află deșus la autor, calea Plevnei 38, unde doritorii pot adresa cererile franco și însoțite de costul exemplarelor ce voiesc a cumpăra. Ofrande se primesc cu recunoștință.

CALENDARUL ȘCOALEI

pe anul 1888 (anul școlar 1887-88 de Mih. Berar profesor. Ediția II, inavuțită și prelucrată în toate părțile supuse schimbării, cuprinde pe profesori și institutorii tuturor școlilor. Fol de orar, de catalog, de notițe zilnice s. a. Formatul cunoscut (portativ, legal în pînză). Prețul unui exemplar 3 lei, trimis franco or și unde. D-uilor abonați precum și cumpărătorii de la 4 exemplare în sus au 50 bani beneficiu la tot exemplarul. Comandele se fac însoțite de numerar, mărci sau mandate postale, la depositul editorilor, Tipografia Curții Regale, F. Göbl fil, Pasagiu, 12 București. Se află și la librăriile principale din Capitală și din județe. Asemenea se mai găsește Calendarul Școlii din anul I-ia, (1887) la editori.

GRANDS MAGASINS DU Printemps

NOUVEAUTÉS A se cere MINUNATUL ALBUM ILUSTRAT conținînd 554 GRAVURE INEDITE de rochi și confecțiuni, articole de toalete pentru dame și copii, îmbrăcăminte pentru bărbați, etc., etc., precum și catalogul tuturor mătsărieilor, stofelor de lîna, indiene, pânze, etc., etc., care

A apărut de curînd

Se trimite gratis și franco după o cerere timbrată și adresată la D. JULES JALUZOT & Cie în Paris

Expeditiunile franco de port pînă la destinație în ROMANIA se fac de la 50 fr., în sus și cu augmentațiune de 5%, asupra prețului din factură; iar franco de port și de vamă, cu o sporie de 30%, asupra prețului din factură. Agiul aurului este în tot-d'una în sarcina clientilor. Casa de reexpedițiune, se află în București, 39 Calea Victoriei. De oarecî casa noastră de reexpedițiune din București este însărcinată cu îndeplinirea tuturor formalităților de vamă, clientii noștri sunt scutiți de ver ce alte demersuri. Doamnelor pot consulta în biroul nostru de reexpedițiune toate cataloagele și eșantioanele ce avem în deposit.

Librăria SOCEC & Comp. București

A eșit de sub tipar: GEOMETRIA ANALITICA PARTEA I-a GEOMETRIA PLANA DE DIMITRIE BERE A — Prețul unui exemplar 6 lei.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea Vechiu de 4 ani, calitate superioară tului altor vinuri. — 15 fr. vadra și ALB DE DRAGAȘANI din recolta anului 1883. — 15 fr. vadra la PAUN POPESCU & C^{omp}. 18. STRADA LIPSCANI, 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & C^{omp}. No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

Pe ziua de 23 Septembrie (5 Oct.) ora 10, 1887

	Cump.	Vînd.
50% Imprumutul Comunal 1883.	78 ^{1/2}	78 ^{1/2}
50% " " " " 1884.	88 ^{1/2}	88 ^{1/2}
50% Scrisuri Funciare urbane.	97	97 ^{1/2}
60% " " " " " " " "	103 ^{1/2}	104 ^{1/2}
70% " " " " " " " "	92	92 ^{1/2}
70% " " " " " " " "	105 ^{1/2}	105 ^{1/2}
50% Rentă română perpetuă.	90 ^{1/2}	91
50% " " " " " " " "	95 ^{1/2}	96
60% Oblig. de Stat conv. Rurale.	91 ^{1/2}	91 ^{1/2}
60% " " " " " " " "	—	—
70% Imprumutul Stern 1864	—	—
80% " " " " " " " "	—	—
80% Scris. fonc. Urbane de Iași.	79	79 ^{1/2}
60% Imprum. Com. de Iași Asphalt	—	—
Oblig. Casel Pensiuu. (nom. 300)	215	220
Impr. cu prime orașul București.	34	36
Asociațiun Construcțiun.	104	105
Națională	184	185
Dacia-România.	234	236
Banca Națională	1033	1035
Banca României	—	—
Fabrica de Hîrtie.	—	—
Fiorini Valuta Austriacă.	202	203
Mărci Germane.	124	125
Bilete Francese.	100	100 ^{1/2}
Englese.	25 ^{1/2}	25 ^{1/2}
Ruble Rusești.	2.25	2.26
Aur contra Argint.	14.40	14 ^{1/2}
Napoleon contra aur.	2011	21.14
NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur, scoțit după cursul fiscalul.		

Adresa pentru telegrame: STERIU.

